

Trädinventering och Okulär Trädbesiktning Vid fastighet Firman 1 i Vällingby Mars 2021

Innehållsförteckning

Uppdrag och metod	2
Introduktion	2
Bakgrund och ståndort.....	3
Trädskarta.....	4
Sammanfattning av inventerade träd.....	4
Lagskydd.....	5
Referenser	6
Bilaga 1. Trädbesiktningsprotokoll	7
Bilaga 2. Foton i samband med trädinventering.....	9

Uppdrag och metod

På uppdrag av Svenska Bostäder (Anneli Wallgren) utförde Jacksons Trädvård AB (Sofia Andrén) en trädinventering och okulär trädbesiktning av 11 lindar vid fastigheten Firman 1 vid Ångermannagatan 126 och Multrågatan 150 i Vällingby. Svenska Bostäder planerade för exploatering på fastigheten och därför fanns behov av att inventera de befintliga träden. Träden bedömdes utifrån deras strukturella och biologiska kondition samt växtplats i förhållande till folksamlingar, byggnader mm och tidsprioriterade åtgärder rekommenderas. Bedömningen avser trädens kondition vid besiktningsstillfället och parametrarna baseras på *Standard för trädinventering i urban miljö version 2.0 (Östberg, J., et al, 2015)*¹.

Besiktningsdatum: 8 och 9/3 2021

Introduktion

Träd är levande strukturer som utvecklas och anpassar sig efter de rådande förhållandena i sin omgivning, förändringar i omgivningen påverkar därför träden. Mycket av ett träds energi lagras i rötterna och ett friskt rotsystem är viktigt för att ett träd ska kunna ta upp tillräckliga mängder av vatten och näringsämnen, rotsystemet är också det som förankrar ett träd i marken. Generellt kan man säga att största delen av ett träds rötter växer ytligt i den översta metern av jordlagret. En exploatering i nära anslutning till ett träd kan leda till stora skador på rotsystemet om det inte utförs på ett varsamt sätt. All planering, placering och byggnation bör följa *Standard för skyddande av träd vid byggnation 2.0 (Östberg, J. och Stål, Ö., 2018)*².

Bakgrund och ståndort

Inventeringen omfattade sammanlagt 11 vuxna lindar som enligt uppgift från beställare planterades någon gång runt 1955. Åtta av lindarna (träd nr. 1-8) växte längs med Multrågatan från husnummer 140 i söder till 154 i norr och bildade en enkelradig allé (foto 16). De hade vid besiktningstillfället en stor klippt gräsmatta i väster och asfalterad trottoar och väg i öster. Västra sidan av Multrågatan användes som gatuparkering intill träden. På ortofoto från 1995 så syns att det tidigare fanns en parkeringsplats väster om lind 5-8. De andra tre lindarna (träd nr. 9-11) växte i en stor öppen klippt gräsyta söder om Ångermannagatan 124-128 (se omslagsfoto). Dessa tre träd hade tidigare växt efter den gamla sträckningen av Ångermannagatan och bildat tillsammans med lindar längre öster ut en allé längs med Ångermannagatan. Gatans sträckning ändrades i samband med den stora upprustningen och tillbyggnaden av Vällingby centrum under 00-talet. På ortofoto från 2006 syns att området väster om träd 1-8 och söder om 9-11 användes som upplagsplats och etableringsplats för baracker i samband med om- och tillbyggnaden av Vällingby centrum. Det finns goda skäl att anta att trädens markförhållanden blivit negativt påverkade av detta och att marken kompakterats.

Ortofoto från 1995,
Ångermannagatans dragning
norr om träden 9-11 och
parkering väster om träden
5-8.

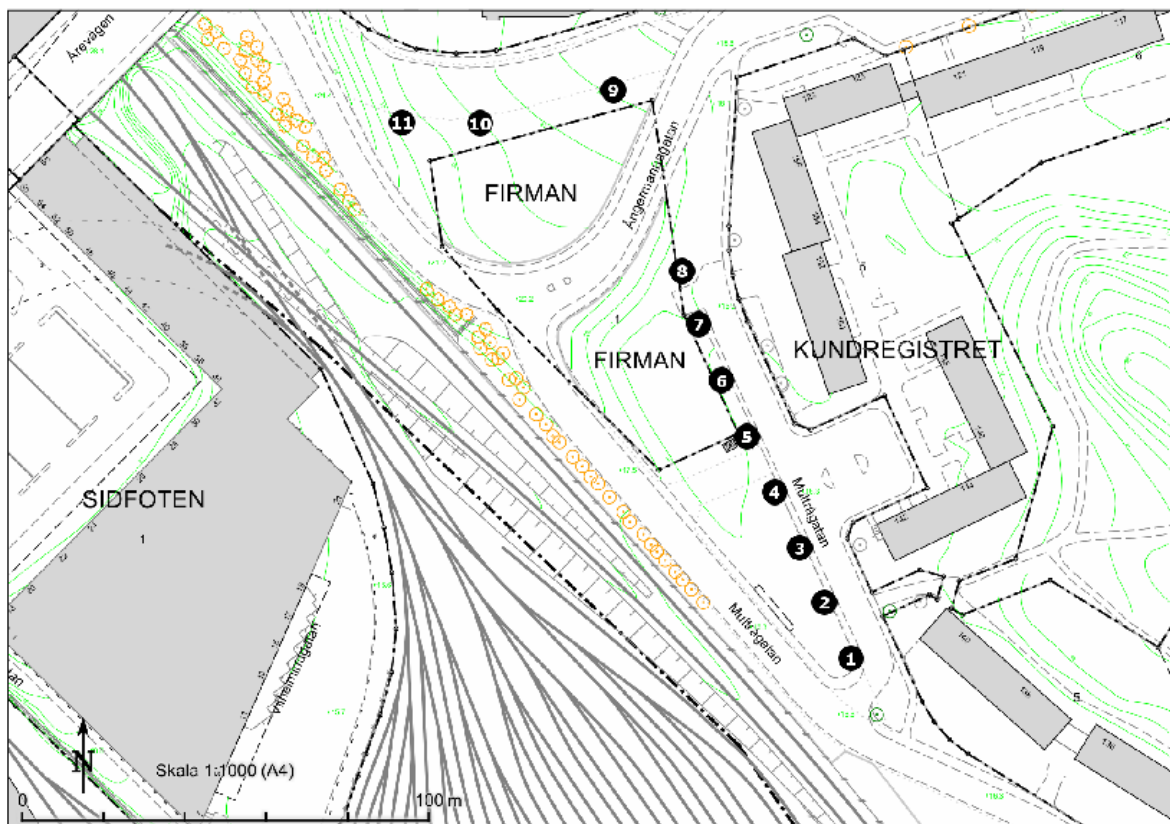

Ortofoto från 2006,
omdragning av
Ångermannagatan påbörjad
samt upplag och
uppställning av baracker vid
träden. Lindarna befann sig i
en byggarbetsplats.

Ortofoto från 2019,
den nya sträckningen av
Ångermannagatan så som
det såg ut vid
besiktningstillfället.

Samtliga ortofoton är hämtade från hemsidan kartor.stockholm.se.

Karta med träden utmärkta med siffror.

Sammanfattning av inventerade träd

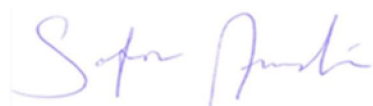
Alla 11 inventerade lindar räknas som alléträd och är därmed skyddade enligt biotopskyddet (se lagskydd). Det fanns inga allvarliga skador på trädens stammar och antalet beskärningsskador bedömdes normalt för gatuträd. Vitaliteten varierade från god till måttlig och bedöms ha påverkats av den tidigare åverkan kring trädens rotzoner som omdragning av vägen samt etablering och upplag orsakat. Lind 6 och 7 hade en måttlig vitalitet och det rekommenderas att det utförs en ståndortsförbättring på dessa träd. Om en exploatering av området blir aktuell rekommenderas att alla träd får en ståndortsförbättring. I övrigt var träden inte i behov av något annat än standard trädvård i form av underhållsbeskärning, utrymmesbeskärning och fnasning (avlägsnande av stamskott).

Om området ska exploateras så är det viktigt att upprätta ett väl tilltaget trädskyddsområde och att placera ny infrastruktur och byggnader på ett sådant avstånd från träden så att rotsystemet inte kommer till skada. Det är svårt att bedöma hur trädens rotsystem breder ut sig på grund av all förändring som skett i marken på området. Enligt *Standard för skyddande av träd vid byggnation 2.0*² finns en generell rekommendation att

”träd på 21–65 cm i stamdiameter mätt på 1,3 meters höjd ska ha ett skyddsavstånd på minst 10 meters radie mätt från stammens mitt”. Detta generella mått går att tulla på men det bör då utföras en rotkartering för att kartlägga rotsystemens utbredning. Om eventuell schakt måste utföras i rotzonen skall skonsam schaktning användas och eventuella blottlagda rötter skall beskäras i 90° vinkel och täckas över så de ej torkar ut. En trädskyddplan bör upprättas innan byggnation enligt *Standard för skyddande av träd vid byggnation 2.0* ².

Lagskydd

Träd i alléer är skyddade genom ett så kallat biotopskydd. Biotopskyddet syftar till att skydda sådana mindre mark- och vattenområden (biotoper) som utgör livsmiljö för utrotningshotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda (7 kap. 11 § miljöbalken). Till en allé räknas trädrader (enkla eller dubbla) bestående av minst fem planterade, vuxna lövträd längs en väg eller det som tidigare utgjort en väg eller i ett i övrigt öppet landskap. För att utföra åtgärder i alléer, t ex beskära, avverka eller nyplantera träd, kan det behövas dispens från det generella biotopskyddet. Dispensansökan skickas till Länsstyrelsen, som gör dispensprövningen. Dispens får medges endast om det finns särskilda skäl. Det finns undantag för när dispensprövning inte är ett krav vid åtgärder i alléer, det gäller t ex om allén står "i omedelbar anslutning till bebyggelse" ³.

Sofia Andrén

ISA Certified Arborist®
European Tree Worker (EAC)
ISA Tree Risk Assessment Qualified®
Arborist (Hvilan KY-Arborist)

En visuell trädbesiktning från marknivå omfattar bara det som är observerbart från marken vid besiktningstillfället. Ingen undersökning av rotsystemet har utförts under mark och jordprover har inte tagits. Besiktningen syftar till att identifiera och bedöma risker för skada på person eller egendom. Förändring av trädens närmiljö (t.ex. efter markarbete eller fällning av andra träd) kan medföra att resultatet från denna besiktning blir inaktuell. Det är markägaren som fattar beslut angående åtgärd och ansvarar för eventuella skador efter besiktningstillfället. Besiktning och riskbedömning är gjord av certifierade arborister utifrån rådande praxis. Ombesiktning av trädet/träden rekommenderas inom två år om inget annat anges.

Referenslista:

¹ Östberg, J., Delshammar, T., Fransson, A-M. och Busse Nielsen, A. (2015). *Standard för trädinventering i urban miljö*. Version 2.0. Alnarp: SLU.

² Östberg, J. och Stål, Ö. (2018). *Standard för skyddande av träd vid byggnation 2.0*. ISBN-nr: 978-91-576-8952-8. Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning, SLU, Alnarp

³ Naturvårdsverket. (2014) Beskrivning och vägledning för biotopen Allé i bilaga 1 till förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., [online], tillgänglig: <https://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/skyddade-omraden/biotopskydd/01-alle-2014-04-15.pdf> [2021-03-10]

Kv. Firman 1
Datum: 2021-03-08 & 09
Inventerare Sofia Andrén/Jacksons Trädvård

Ålder:

Planteringsår alt

1. Ungt

2. Vuxet

3. Gammalt

Vitalitet

1. God

2. Måttlig

3. Dålig

4. Mkt dålig

Skador

1. Inga

2. Lindriga

3. Måttliga

4. Svåra

Risk Prio

1. Låg 1. Ingen åtgärd inom 5 år

2. Måttlig 2. Besiktning/åtgärd inom 1-3 år

3. Hög 3. Åtgärd inom 3-12 mån

4. Extrem 4. Åtgärd inom 0-2 mån

DBH: stamdiameter i cm, smalaste stället under 130 cm höjd

	Trädart	DBH cm	Ålder	Vitalitet	Skador	Anmärkningar	Åtgärd	Risk	Prio
L 1	Lind <i>Tilia sp.</i>	49	2	1	2	Korsande grenar, beskärningsskador, dubbeltopp med invuxen bark (foto 1).	Underhållsbeskrning.	1	2
L 2	Lind <i>Tilia sp.</i>	59	2	1	2	Beskärningsskador, bred krona (foto 2).	Underhållsbeskrning.	1	2
L 3	Lind <i>Tilia sp.</i>	52	2	1	2	Beskärningsskador, flertoppig, epikorma skott, små döda grenar, skymmer belysning (foto 3).	Underhållsbeskrning, utrymmesbeskrning.	1	2
L 4	Lind <i>Tilia sp.</i>	44	2	1	2	Beskärningsskador, dubbeltopp, epikorma skott, stam lutar svagt men självrätat, skymmer skylt (foto 4).	Underhållsbeskrning, utrymmesbeskrning.	1	2
L 5	Lind <i>Tilia sp.</i>	55	2	1	2	Beskärningsskador, liten stambasskada i nordost, döda grenar, gammal övervallad stamspricka i sydväst, epikorma skott, skymmer beslysning (foto 5-7).	Underhållsbeskrning, utrymmesbeskrning.	1	2
L 6	Lind <i>Tilia sp.</i>	35	2	2	2	Retirerar, döda grenar, beskärningsskador, stympade grenar, lutar svagt (foto 8).	Underhållsbeskrning, eventuellt ståndortsförbättring.	1	2

Kv. Firman 1
Datum: 2021-03-08 & 09
Inventerare Sofia Andrén/Jacksons Trädvård

Ålder:

Planteringsår alt

1. Ungt

2. Vuxet

3. Gammalt

Vitalitet

1. God

2. Måttlig

3. Dålig

4. Mkt dålig

Skador

1. Inga

2. Lindriga

3. Måttliga

4. Svåra

Risk Prio

1. Låg 1. Ingen åtgärd inom 5 år

2. Måttlig 2. Besiktning/åtgärd inom 1-3 år

3. Hög 3. Åtgärd inom 3-12 mån

4. Extrem 4. Åtgärd inom 0-2mån

DBH: stamdiameter i cm, smalaste stället under 130 cm höjd

	Trädart	DBH cm	Ålder	Vitalitet	Skador	Anmärkningar	Åtgärd	Risk	Prio
L 7	Lind <i>Tilia sp.</i>	39	2	2	2	Beskärningsskador, stor mängd epikorma skott, döda grenar, hängare, slymmer beslysning (foto 9).	Underhållsbeskrning, utrymmesbeskrning och eventuellt ståndortsförbättring.	1	2
L 8	Lind <i>Tilia sp.</i>	42	2	1	2	Beskärningsskador, epikorma skott, skador på ytliga rötter (foto 10).	Underhållsbeskrning	1	2
L 9	Lind <i>Tilia sp.</i>	46	2	1	2	Beskärningsskador, epikorma skott, dubbeltopp, stor mängd stam- och rotskott (foto 11).	Underhållsbeskrning, fnasning.	1	2
L 10	Lind <i>Tilia sp.</i>	49	2	1	2	Beskärningsskador, stor mängd stam- och rotskott, dubbeltopp, gammal övervallad stamspricka, döda grenar (foto 12-13).	Underhållsbeskrning, fnasning.	1	2
L 11	Lind <i>Tilia sp.</i>	55	2	1	2	Beskärningsskador, stamskott, liten stambasskada, döda grenar, korsande grenar, grov gren ca 3 meter upp i väster (foto 14-15).	Underhållsbeskrning, fnasning.	1	2

Bilaga 2. Foton i samband med inventering vid Firman 1, Vällingby

Foto 1. Träd nr. 1 i fronten med 2-8 bakom.

Foto 2. Träd nr. 2.

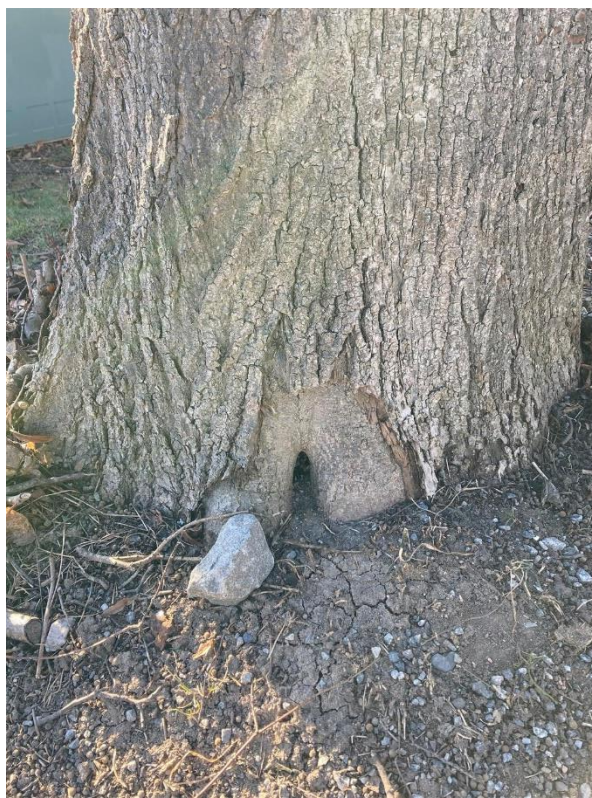
Foto 3. Träd nr. 3.

Foto 4. Träd nr. 4.

Foto 5. Träd nr. 5.

Foto 6. Liten stambasskada i nordost på träd 5.

Foto 7. Gammal övervallad stamspricka i sydväst på träd 5.

Foto 8. Träd nr. 6 med måttlig vitalitet, retirerar i kronan.

Foto 9. Träd nr. 7.

Foto 10. Träd nr. 8.

Foto 11. Träd nr. 9.

Foto 12. Träd nr 10.

Foto 13. Gammal övervallad stamspricka i söder på träd 10.

Foto 14. Träd nr. 11.

Foto 15. Träd nr. 11 med en grov gren ca 3 meter upp i väster.

Foto 16. Träd 1-8 växte i en rad mellan en öppen klippt gräsyta i väster och trottoar och väg i öster. De bildade en enkleradig allé.